



Betoog voor de ontwikkeling van kindcentra

Tweede Kamer-verkiezingen in aantocht

In maart van dit jaar worden er verkiezingen gehouden voor de Tweede Kamer. Ook voor de kinderopvang is de uitkomst van deze verkiezingen belangrijk. Welke partijen zullen de winnaars zijn en welke plannen voor de kinderopvang gaan zij inbrengen in de onderhandelingen over het regeerakkoord? Voorlopig is dat koffiedik kijken. Maar twee ontwikkelingen in de kinderopvang zullen veel aandacht vragen van de politiek: de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs en de ontwikkeling van kindcentra. Wilma Schepers, hoofdredacteur van BBMP, sprak met Gijs van Rozendaal, voorzitter van Kindcentra 2020, over deze ontwikkelingen.

Kindcentra 2020 maakt zich sterk voor het kindcentrum. Gijs van Rozendaal is voorzitter van Kindcentra 2020 en probeert politici van de verschillende partijen voor de gedachten van Kindcentra 2020 te winnen.

Wat is een kindcentrum en waarom is dat zo'n belangrijk thema voor de verkiezingen?
Gijs van Rozendaal: 'Op heel veel plaatsen in Nederland nemen onderwijs- en kinderopvangorganisaties het initiatief om een kindcentrum te vormen. Wij spreken over

een kindcentrum als daar vanuit een hechte samenwerking kinderopvang en onderwijs aangeboden wordt aan kinderen van nul tot en met twaalf jaar. Ook moet er sprake zijn van één gedeelde pedagogische visie op onderwijs en opvang. Bovendien vormen in een kindcentrum de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten op basis van gelijkwaardigheid één team. Bij voorkeur wordt er ook samengewerkt met instellingen voor jeugdzorg voor kinderen die extra zorg nodig hebben. Het is mooi als er dan ook één leiding of directie is. Wij willen het ook mogelijk maken dat kinderopvang en onderwijs kunnen fuseren tot één organisatie. Dat maakt het veel makkelijker om vanuit één team te gaan werken. In deze definitie zijn we best streng. Dat neemt niet weg dat wij het ook toejuichen als kinderopvang en onderwijs goed samenwerken, ook als dat niet in een kindcentrum is.'

Één visie, één organisatie

Waarom vinden jullie dat zo belangrijk dat

er één organisatie is, met één visie en één team?

'De mensen die samen Kindcentra 2020 vormen, zijn samengekomen omdat zij een visie delen op de ontwikkeling van kinderen. Zij vinden dat kinderen zich het best ontwikkelen als zij de kans krijgen al hun talenten te ontwikkelen. Dat betekent niet alleen "schoolse" talenten, maar ook persoonlijke, sociale en creatieve talenten. In het onderwijs ligt, kort door de bocht gezegd, de nadruk op de schoolse talenten. In de kinderopvang ligt de nadruk op de persoonlijke en de sociale groei en op de creatieve talenten. Maar die gebieden horen onlosmakelijk bij elkaar. Dus als je kinderen de beste kansen wil geven, zou je in onze visie al die gebieden met elkaar moeten kunnen verbinden.

Ook hoort bij onze visie dat kinderen het best gedijen in een vertrouwde omgeving, waar zij de mensen kennen en waar zij echt deel uit kunnen maken van een gemeenschap. Bovendien ontwikkelen kinderen zich het best als zij veel met elkaar optrekken. In zo'n gemeenschap kunnen kinderen in hun eigen tempo en beschermd opgroeien tot zelfstandige tieners die weten dat zij erbij horen en die hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. Daarom vinden wij het belangrijk dat de mensen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen een team vormen. Binnen dit team kunnen zij samen nadenken en praten over hoe zij de beste opvoedomgeving voor kinderen kunnen maken. Dat betekent weer dat zij moeten werken vanuit een gemeenschappelijke visie op de ontwikkeling van kinderen. Voor Kindcentra 2020 horen daar niet alleen leerkrachten en pedagogisch medewerkers bij, in ieder geval ook mensen van jeugdzorg en andere partners, zoals de bibliotheek of de muziekschool.

We weten allemaal dat het leven van gezinnen steeds drukker wordt. Ouders werken en kinderen gaan naar het kinderdagverblijf of de buitenschoolse opvang. In onze visie zijn kinderen gebaat bij een stabiele omgeving waar ze zich thuis voelen, ook in hun vrije tijd. Ook dat is voor ons een reden om de

samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang aan te moedigen.

En omdat de kinderopvang erbij hoort, vinden wij dat het kindcentrum bedoeld is voor kinderen vanaf nul jaar. In de ontwikkeling van heel jonge kinderen zijn spelen en leren niet van elkaar los te maken. Heel geleidelijk waaieren de gebieden van leren, spelen en ontspannen uiteen en kun je gaan spreken van "onderwijs", "sport en hobby" en "vrije tijd". In onze visie moet je naar de ontwikkeling van baby naar tiener kijken als een doorlopende ontwikkelingslijn waarin alles met alles samenhangt. Daarom willen wij het kindcentrum.'

Discussie

Vorig jaar heeft Kindcentra 2020 een publicatie uitgebracht: Kindcentra 2020, een realistisch perspectief. Bij de presentatie heeft die veel aandacht getrokken en discussie losgemaakt, van de politiek en van het werkveld. Wat willen jullie bereiken met deze discussie?

'In het boek *Kindcentra 2020, een realistisch perspectief* hebben we niet alleen beschreven wat wij precies willen maar ook hoe we dat in Nederland voor elkaar kunnen krijgen. Een belangrijk uitgangspunt is dat we vinden dat alle kinderen het recht moet hebben een aantal uur per week naar een kindcentrum te gaan, ook als hun ouders om wat voor reden dan ook niet werken. We pleiten voor een toegangsrecht van 16 uur per week voor jonge kinderen (kinderdagverblijf) en 6 uur per week voor de oudere kinderen (buitenschoolse opvang). Om dit voor elkaar te krijgen, moet de wet veranderd worden en moet er geld vrijgemaakt worden. In het boek doen we voorstellen voor verandering van de wet en hebben we uitgerekend wat het precies gaat kosten.

Om een goed kindcentrum te kunnen zijn, helpt het enorm als onderwijs en kinderopvang samen één organisatie kunnen vormen. In de praktijk komen de kinderopvang en het onderwijs heel veel problemen tegen als ze samen willen werken. Denk aan de aparte cao's en aan de verschillende

regels voor huisvesting en kwaliteit. Ook daar hebben we voorstellen voor gedaan. Tot slot vind je in het boek ook een inspirerend hoofdstuk waarin we beschreven hebben hoe onderwijs, kinderopvang en zorg samen een gezamenlijk pedagogisch beleid kunnen ontwikkelen.'

De rol van de gemeenten

Deze herfst publiceerd jullie Kindcentra 2020, huisvestingsvraagstukken. De titel spreekt voor zich, en ik begrijp dat jullie daarbij ook een grotere rol voor de gemeenten zien.

'We hebben in Nederland veel schoolgebouwen en veel kinderopvanglocaties. Hoe kun je die geschikt maken voor een gezamenlijk kindcentrum? Immers, als je echt wil samenwerken, heeft dat gevolgen voor hoe je een gebouw of de gebouwen inricht. Het leuke is dat samenwerken ook op het gebied van huisvesting voordelen heeft. De peuters van het kinderdagverblijf en de kleuters van de school kunnen samen een speellokaal delen, bso-ruimtes kunnen gebruikt worden voor bepaalde onderwijsprojecten. De gezamenlijke buitenruimte zal groter zijn en kan door de bijdrage van de kinderopvang avontuurlijker worden ingericht. Bovendien wordt de buitenruimte dan ook buiten de schooltijden gebruikt. Bij de huisvesting van kindcentra heeft de gemeente een belangrijke rol. De gemeente beheert immers het geld voor de bouw van scholen. We hebben uitgezocht wat de rol van de gemeente zou kunnen zijn en concrete voorstellen gedaan hoe zij dat kunnen oppakken. De gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg. We weten dat veel gemeenten ook heel graag kindcentra willen laten ontstaan. Een kindcentrum kan een centraal punt zijn in een wijk. Alle professionals die betrokken zijn bij kinderen en ouders in een wijk, kunnen elkaar daar ontmoeten. Als kinderen en ouders extra aandacht of zorg nodig hebben, wordt dat snel opgemerkt en kan dat makkelijker geregeld worden omdat de professionals elkaar beter kennen en makkelijker kunnen samenwerken.'



Verkiezingen

Jullie hebben heel hard gewerkt, afgelopen jaar, en er is veel in gang gezet. Wat gaat er de komende tijd gebeuren?

'We hebben zo hard gewerkt omdat we klaar willen zijn voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer in maart 2017. We denken dat als we echt iets willen veranderen in kinderopvang-en-onderwijsland we dat nú moeten oppakken. Voor je het weet, zijn we weer vier jaar verder. Gelukkig deelt de SER (een adviesorgaan voor de regering) veel van onze gedachten. Afgelopen maanden zijn we in gesprek gegaan met de politieke partijen. Veel van onze voorstellen hebben ze overgenomen in hun partijprogramma's. Dat is goed nieuws. De maanden na de verkiezingen gaan we opnieuw in gesprek met de politiek. Ons doel is natuurlijk dat het kindcentrum en het toegangrecht mooie uitwerkingen krijgen in het nieuwe regeerakkoord.

Een laatste vraag: hoe worden jullie plannen in de kinderopvang ontvangen?

'We merken veel enthousiasme maar er zijn ook kinderopvangondernemers die het niet met al onze ideeën eens zijn. Dat samenwerken met onderwijs belangrijk is, dat ziet iedereen. Maar veel ondernemers vragen zich af of het daarvoor nodig is dat kinderopvang en onderwijs samen moeten gaan in een kindcentrum. Kindcentra 2020 vindt ook niet dat het kindcentrum overall de beste oplossing is. Daarom willen wij ook niet dat het kindcentrum een verplichting wordt. Organisaties voor kinderopvang en onderwijs kunnen in een bepaalde buurt of stad het best zelf onderzoeken welke samenwerkingsvorm het beste is. Wat wij willen is dat het vormen van een kindcentrum makkelijker wordt, dat de wetten en regels geen hindernissen meer zijn voor dit mooie ideaal.' ◀



Van brede school naar kindcentrum

De afgelopen jaren zijn er heel veel brede scholen in Nederland gebouwd: grote gebouwen waarin een of meer basisscholen, kinderopvang en soms ook andere voorzieningen samenwonen. Samenwonen is nog geen samenleven en geen samenwerken. In een brede school delen de kinderopvang en het onderwijs vaak wel de voordeur, maar achter die voordeur wordt er niet altijd samengewerkt.

In een kindcentrum gaat de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang een stuk verder dan in de brede school. Het grootste verschil is de gedeelde pedagogische visie en het samenwerken aan doorgaande lijnen voor alle kinderen. In een kindcentrum vormen de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten één team, zij voelen zich echte en gelijkwaardige collega's van elkaar omdat ze bij hetzelfde kindcentrum werken.

De ontwikkeling van kindcentra gaat hard en inmiddels werken er al heel wat pedagogisch medewerkers en kinderopvangmanagers. Het precieze aantal kindcentra is niet bekend, maar uit onderzoek van het onderzoeksinstituut Oberon weten we wel dat samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang niet meer weg te denken is. Oberon vond dat 92 procent van de scholen en 75 procent van de kinderopvangorganisaties op enigerlei wijze samenwerkt. Bijna de helft van de ondervraagde medewerkers in kinderopvang en onderwijs zegt dat deze samenwerking ook intensief is.

Meer lezen, slim stemmen!

In de eerste BBMP van 2017 staan de verkiezingen centraal. Als je wil weten welke plannen de verschillende partijen voor de kinderopvang hebben, en op welke partij jij daarom zou willen stemmen, dan kun je op de site van KIDDO de thema-pagina's lezen en downloaden. Op kiddo.net kun je ook de linkjes vinden naar de publicaties van Kindcentra 2020.